

Seat No. : _____

TQ-111

B.A. Sem.-III

May-2013

Economics (EC-I-201)

(Micro Economics – I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

૧. (અ) 'તટસ્થરેખા બહિર્ગોળ હોય છે.' આકૃતિ સહિત સમજાવો. ૭
- અથવા**
- ગ્રાહકની સમતુલા ચર્ચો.
- (બ) ઉત્પાદનનો બિનપ્રમાણસરનો નિયમ સમજાવો. ૭
- અથવા**
- સમખર્ચ રેખાના લક્ષણો જણાવો.
૨. (અ) પૂર્ણ હરીફાઈ હેઠળની પેઢીની ટૂંકાગાળાની સમતુલા સમજાવો. ૭
- અથવા**
- કિંમત ભેદભાવ ક્યારે નફાકારક બને છે ?
- (બ) દ્વિહસ્તક ઈજારાનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. ૭
- અથવા**
- વેચાણખર્ચની માંગરેખા પરની અસરો ચર્ચો.
૩. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે ચાર) ૧૬
- (૧) તકરેખા
- (૨) સીમાંત અવેજનો દર
- (૩) ઉત્પાદન વિધેય
- (૪) અલ્પહસ્તક ઈજારો
- (૫) ઈજારામાં પેઢીની સમતુલા
- (૬) ખાંચાવાળી માંગરેખા

૪. એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. (ગમે તે છ)

૧૨

- (૧) સમઉત્પાદન રેખાના લક્ષણો જણાવો.
- (૨) હિક્સના વિશ્લેષણની ધારણાઓ જણાવો.
- (૩) ગ્રાહકની સમતુલા એટલે શું ?
- (૪) ગિફન વસ્તુનો અર્થ આપો.
- (૫) શુદ્ધ અને પૂર્ણ હરીફાઈનો તફાવત દર્શાવો.
- (૬) તટસ્થરેખાની રજૂઆત સૌ પ્રથમ કોણે કરી ?
- (૭) પેઢી અને ઉદ્યોગનો અર્થ આપો.
- (૮) પેઢીની સમતુલાની શરતો આપો.

૫. નીચેના બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

૧૪

- (૧) નીચેના પૈકી કયું લક્ષણ સમખર્ચ રેખાને લાગુ પડે છે ?
  - (a) ઋણ ઢાળ
  - (b) X-અક્ષને સમાંતર
  - (c) ધન ઢાળ
  - (d) Y-અક્ષને સમાંતર
- (૨) પૂર્ણ હરીફાઈ હેઠળની પેઢીની સરેરાશ આવક રેખા
  - (a) X-અક્ષને સમાંતર
  - (b) પાયાને લંબ
  - (c) ધન ઢાળવાળી
  - (d) ઋણ ઢાળવાળી
- (૩) ગ્રાહકની તટસ્થ રેખા હોય છે
  - (a) ઋણ ઢાળવાળી
  - (b) X-અક્ષને સમાંતર
  - (c) Y-અક્ષને સમાંતર
  - (d) ધન ઢાળવાળી
- (૪) એકબીજાને સંપૂર્ણ પૂરક હોય તેવી વસ્તુઓની તટસ્થરેખાનો આકાર
  - (a) સીધી રેખા
  - (b) બહિર્ગોળ
  - (c) અંતર્ગોળ
  - (d) કાટખૂણિયા
- (૫) અર્થશાસ્ત્રની દૃષ્ટિએ ટૂંકાગાળામાં
  - (a) બધા જ સાધનો સ્થિર
  - (b) બધા જ સાધનો અસ્થિર
  - (c) માત્ર એક જ સાધન અસ્થિર
  - (d) અનિશ્ચિતતા

(૬) ઈજારા હેઠળની પેઢીની માગરેખા

- (a) ધન ઢાળની (b) ઋણ ઢાળની
(c) X - અક્ષને સમાંતર (d) Y-અક્ષને સમાંતર

(૭) અપૂર્ણ હરીફાઈનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો ?

- (a) માર્શલ (b) શ્રીમતી જહોન રોબિન્સન
(c) સ્ટીગલર (d) ચેમ્બરલીન

(૮) કયા પ્રકારના બજારને ખાંચાવાળી માગરેખાનો ખ્યાલ લાગુ પડે છે ?

- (a) અલ્પહસ્તક ઈજારો (b) દ્વિહસ્તક ઈજારો
(c) ઈજારો (d) પૂર્ણ હરીફાઈ

(૯) પેઢીની સમતુલાની સ્થિતિમાં સીમાંત ખર્ચ રેખા સીમાંત આવક રેખાને

- (a) નીચેથી છેદે છે. (b) ઉપરથી છેદે છે.
(c) સમાંતર હોય છે. (d) અનિશ્ચિત

(૧૦) ઉત્પાદન વિધેય કયા બે ચલ વચ્ચેનો સંબંધ દર્શાવે છે ?

- (a) ઉત્પાદન અને સાધન વચ્ચેનો
(b) ખર્ચ અને ઉત્પાદન વચ્ચેનો
(c) ઉત્પાદન અને તુષ્ટિગુણ વચ્ચેનો
(d) આવક અને ઉત્પાદન વચ્ચેનો

(૧૧) કયા બજારમાં પેઢીઓની સંખ્યા અલ્પ હોય છે ?

- (a) અલ્પ હસ્તક ઈજારો (b) પૂર્ણ હરીફાઈ
(c) ઈજારો (d) શુદ્ધ ઈજારો

(૧૨) પૂર્ણ હરીફાઈમાં પેઢીની સમતુલાની સ્થિતિમાં

- (a) સીમાંત આવક $\neq$ સીમાંત ખર્ચ (બરાબર નથી.)
(b) સીમાંત આવક $<$ સીમાંત ખર્ચ (ઓછું છે.)
(c) સીમાંત આવક સીમાંત ખર્ચથી વધુ હોય છે.
(d) સીમાંત આવક અને સીમાંત ખર્ચ સમાન હોય છે.

(૧૩) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈના સંદર્ભમાં 'જૂથ' નો ખ્યાલ કોણે આપ્યો ?

- (a) જહોન રોબિન્સન (b) એજવર્થ
(c) રિકાર્ડો (d) ચેમ્બરલીન

(૧૪) ઈજારામાં, સીમાંત આવક અને સરેરાશ આવક બંને ઘટે છે, પરંતુ

- (a) સીમાંત આવક, સરેરાશ આવકથી વધુ ઝડપે ઘટે છે.
(b) સીમાંત આવક, સરેરાશ આવકથી ઓછી ઝડપે ઘટે છે.
(c) સીમાંત આવક, સરેરાશ આવક સમાન દરે ઘટે છે.
(d) ઉપર્યુક્ત ગમે તે એક

Seat No. : _____

TQ-111

B.A. Sem.-III

May-2013

Economics (EC-I-201)

(Micro Economics – I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) 'An indifference curve' is convex to origin' – explain with diagram. 7

OR

Discuss the consumer's equilibrium.

- (b) Explain the law of variable proportions. 7

OR

State the characteristics of Iso-cost curve.

2. (a) Explain the short run equilibrium of a firm in Perfect Competition. 7

OR

When is price discrimination profitable ?

- (b) Clarify the concept of Duopoly. 7

OR

Discuss the effects of selling cost on the demand curve.

3. Write a short note on (any **four**) : 16

- (i) Budget line
- (ii) Marginal rate of substitution
- (iii) Production function
- (iv) Oligopoly
- (v) The equilibrium of a firm under monopoly market
- (vi) The Kinked Demand Curve

4. Give short answer of the questions (any **six**) : **12**
- (1) State the characteristics of an Iso-quant.
  - (2) State the assumptions of Hick's analysis.
  - (3) What is consumer's equilibrium ?
  - (4) Give the meaning of 'Giffen goods'.
  - (5) Give the meaning / State the difference between pure and Perfect Competition.
  - (6) Who explain first 'The Indifference Curve' ?
  - (7) Give the meaning of a firm and an industry.
  - (8) Give the conditions of a firm's equilibrium.
5. Give the answer of multiple choice questions : **14**
- (1) Which of the following is the feature of Iso-cost curve ?
    - (a) Negative sloped
    - (b) Parallel to X-axis
    - (c) Positive sloped
    - (d) Parallel to Y-axis
  - (2) The average revenue curve under Perfect Competition market
    - (a) parallel to X-axis
    - (b) Vertical to scale
    - (c) positive sloped
    - (d) negative sloped
  - (3) A consumer's Indifference Curve is
    - (a) Negative sloped
    - (b) Parallel to X-axis
    - (c) Parallel to Y-axis
    - (d) Positive sloped
  - (4) If two goods are perfect complementary to each other then the shape of Indifference Curve is
    - (a) Straight line
    - (b) Convex
    - (c) Concave
    - (d) Right angle
  - (5) In Economics, short runs refers to
    - (a) All factors are fixed
    - (b) All factors are variable
    - (c) Only one factor is variable
    - (d) Uncertain

- (6) The demand curve under monopoly
- (a) Positive sloped (b) Negative sloped
(c) Parallel to X-axis (d) Parallel to Y-axis
- (7) Who developed the concept of 'Imperfect Competition' ?
- (a) Marshall (b) Smt. John Robinson
(c) Stigler (d) Chamberlain
- (8) Which market faces a Kinked Demand Curve ?
- (a) Oligopoly (b) Duopoly
(c) Monopoly (d) Perfect Competition
- (9) In the equilibrium of a firm the marginal cost curve _____ the marginal revenue curve.
- (a) cuts from below (b) cuts from above
(c) is parallel to (d) uncertain
- (10) The production function state the relation between which two variables ?
- (a) Production and factors
(b) Cost and production
(c) Production and utility
(d) Income and production
- (11) In which market the numbers of firms are a few ?
- (a) Oligopoly
(b) Perfect Competition
(c) Monopoly
(d) Pure Monopoly
- (12) In the condition of a firm's equilibrium under Perfect Competition
- (a) Marginal Income not equal to Marginal Cost
(b) Marginal Income is less than Marginal Cost
(c) Marginal Income is greater than Marginal Cost
(d) Marginal Income equal to Marginal Cost

(13) Who proposed the term 'group' in the context of monopolistic competition ?

- (a) John Robinson
- (b) Ageworth
- (c) Ricardo
- (d) Chamberlain

(14) Under monopoly, marginal revenue and average revenue both are declining but

- (a) Marginal Revenue falls more rapidly than average revenue
  - (b) Marginal revenue falls less rapidly than average revenue
  - (c) Marginal revenue falls at the same rate as average revenue
  - (d) Any one of the above
-